

Gezonde leer

Lezen: 1 Timotheüs 1:3-11

Gezonde leer

Uitdrukking komt alleen voor in de brieven aan Timotheüs en Titus.
(voor het eerst in 1 Tim. 1:10)

1. Gezond en ongezond
2. Het gezonde vasthouden
3. Wat “gezonde leer” is
4. Wat géén gezonde leer is
5. Hoe de gemeente groeit

Paulus aan Timotheüs:

*"Blijf, zoals ik je toen ik naar Macedonië reisde aangespoord heb, nog in Efeze, om sommigen te bevelen **geen andere leer** te brengen en zich niet bezig te houden met fabels en eindeloze geslachtsregisters, die veeleer twistvragen tot gevolg hebben dan Gods rentmeesterschap dat in [het] geloof is.*

Het doel nu van het bevel is liefde uit een rein hart en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof. Sommigen zijn daarvan afgeweken en hebben zich gewend tot zinloos gepraat. Zij willen leraars van de wet zijn, zonder te begrijpen hetzij wat zij zeggen of waarover zij zich zo stellig uitspreken.

*Maar wij weten dat de wet goed is als iemand haar wettig gebruikt, doordat hij dit weet: dat [de] wet niet bestemd is voor een rechtvaardige, maar voor wettelozen en weerspannigen, voor goddelozen en zondaars, voor onheiligen en ongoddelijken, voor vadermoorders en moedermoorders, voor doodslagers, hoereerders, hen die bij mannen liggen, mensenrovers, leugenaars, meinedigen en al wat verder **ingaat tegen de gezonde leer**, volgens het evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God dat mij is toevertrouwd" (1 Tim. 1:3-11, Telos)*

Gezonde leer

1. Gezond en ongezond

Gezond

In het Griekse Nieuwe Testament: *hugiainous*.

Ons woord "hygiënisch" is ervan afgeleid.

Wat "hygiënisch" is, bevordert de gezondheid en voorkomt dat we ziek worden.

In de Bijbel heeft dit woord vijf keer betrekking op *lichamelijke* gezondheid (Mat. 8:13, Luk. 5:31, Luk. 7:10, Luk. 15:27; 3 Joh. 2).

Maar in de brieven aan Timotheüs en Titus is er sprake van:

Gezonde *leer* (1 Tim. 1:10, 2 Tim. 4:3, Titus 1:9, Titus 2:1),

Gezonde *woorden* (1 Tim. 6:3, 2 Tim. 1:13), en

Gezond *geloof* (Tit. 1:13, Tit. 2:2).

Paulus spreekt acht keer over *geestelijke* gezondheid

Ongezond en gezond

De christenen in Efeze werden gewaarschuwd om:

"zich... niet bezig te houden met verzinsels... die meer twistgesprekken opleveren dan door God gewerkte opbouw in [het] geloof" (1 Tim. 1:4, HSV)

"Verzinsels" leiden tot **twistgesprekken**, dus tot verdeeldheid onder gelovigen →

Gezonde leer bewerkt: "door God gewerkte **opbouw** (Gr. ***oikodomia***, "huisbouw") in het geloof".

← Daardoor wordt de gemeente gebouwd

Ongezonder en gezond

Paulus schreef: “Als iemand een andere leer brengt **en zich niet houdt aan de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus** en aan de leer die in overeenstemming is met de godsvrucht, dan is hij verwaand, weet niets, maar heeft een ziekelijke neiging tot twistvragen en woordenstrijd. Daaruit komen voort: afgunst, ruzie, lasteringen en kwaadaardige verdachtmakingen...” (1 Tim. 6:5, HSV)

Ongezonde leer maakt mensen jaloers en wantrouwig ten opzichte van elkaar, ze leidt tot ruzie en kwaadsprekerij →

Ongezond

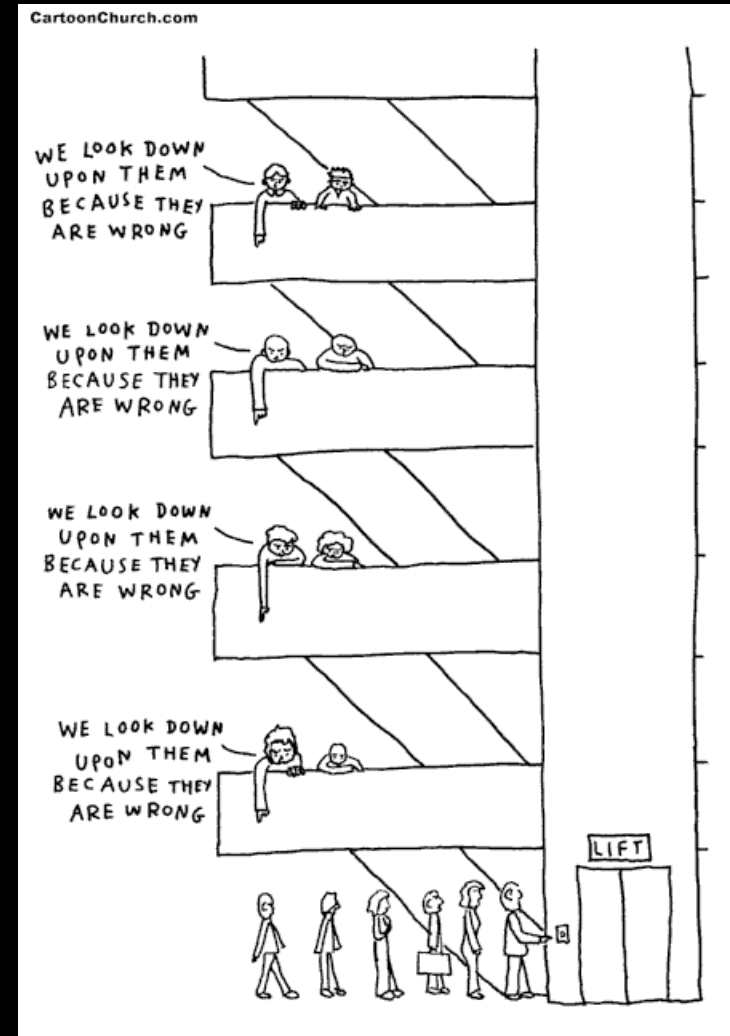
Titus kreeg van Paulus de raad:

"Maar ontwijk dwaze vragen, geslachtsregisters en ruzies en strijdvragen over de wet, want die zijn nutteloos en zinloos" (Tit. 3:9, HSV)

Over Bijbelgedeelten kunnen goede maar ook **verkeerde** vragen worden gesteld:

- om Gods woord in twijfel te trekken
- om zich als Israëliet te kunnen voordoen
- om rechtvaardiger te lijken dan een ander

Zulke vragen hebben geen enkel nut.

Conclusie 1:

Gezond en ongezond

Gezonde leer bouwt de gemeente op
(daardoor groeit ze in wijsheid, vrede, saamhorigheid en ledental).
Ongezonde leer remt de groei, brengt verdeeldheid,
of is volstrekt nutteloos

Gezonde leer

2. Het gezonde vasthouden

Het gezonde vasthouden

Paulus schreef aan Timotheüs:

*"Blijf... nog in Efeze, om sommigen te bevelen **geen andere leer te brengen**"*
(1 Tim.1:3, Telos).

Waarom gaf de apostel dit bevel?

Het spreekt toch vanzelf dat christenen Gods woord doorgeven?
En dat woord is toch gezond en heilzaam, levend en krachtig?

Was Paulus misschien heerszuchtig? Of bekrompen?

Het gezonde vasthouden

Nee!! Paulus gaf deze opdracht omdat sommige christenen

- **Gezonde** leer (1 Tim. 1:10, 2 Tim. 4:3, Tit. 1:9, Tit. 2:1),
- **Goede** leer (1 Tim. 4:6) en
- **Gezonde** woorden (1 Tim. 6:3, 2 Tim. 1:13) doorgeven.

Maar binnen de gemeente doen óók

- **Verzinsels** (1 Tim. 1:4, 1 Tim. 4:7, Tit. 1:14),
- **Leringen van demonen** (1 Tim. 4:1-2) en:
- **Zinloos gepraat** (1 Tim. 1:6, 1 Tim. 6:4, Tit. 1:10) de ronde!

Conclusie 2:

Waarom het gezonde vasthouden?

Omdat er veel wordt verteld dat *ongezond* is:
Nutteloze dingen, verzinsels, en leugens van demonen !

Het is niet altijd gemakkelijk om te onderscheiden wat gezond of ongezond is.
Als we niet oppassen, sluipen er ongezonde dingen in (en worden we ziek).

Gezonde leer

3. Wat “gezonde leer” is

Gezonde leer is...

“in overeenstemming met de godsvrucht” (1 Tim. 6:3, HSV)

“Godsvrucht” (Gr. **eusebeia**) betekent: goede verering.

Goede verering is: “God **als God** verheerlijken en danken” (Rom. 1:21).

“Als God” betekent: “als de **alleen** machtige Heere” (1 Tim. 6:15).

Die “de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is”...

Die “de Heere is van hemel en aarde”, aan Wie elk schepsel toebehoort...

Die “door mensenhanden niet wordt gediend alsof Hij nog iets nodig heeft...”

Die “aan allen het leven, de adem en **alle dingen** geeft” (Hand. 17:24-25).

Gezonde leer is...

"overeenkomstig het evangelie van de heerlijkheid van de zalige God" (1 Tim. 1:11, HSV)
"Wij verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God..."
(Tit. 2:13, HSV).

Voor "zalig" gebruikt Paulus het woord **makarios**, dat "gelukkig" betekent (en in Hand. 26:2 en 1 Kor. 7:40 ook zó is vertaald).

Het "goede nieuws" van de Bijbel luidt: **Gods heerlijkheid zal zichtbaar worden!**

Een kunstenaar maakt uit waardeloos materiaal iets prachtigs, dat is zijn eer. God is gelukkig, omdat Hij weet hoe Zijn schepping zal **worden**. Het eindresultaat zal **Zijn** prestatie, **Zijn** eer zijn. Klei vormt zichzelf niet tot een vaas. Dat doet de pottenbakker! (Rom. 9:20-21)

Gezonde leer is...

Niet per definitie: wat kerkleiders in het verleden hebben gezegd.

*"Want er zal een tijd zijn, dat zij **de gezonde leer niet zullen verdragen**, maar naar hun eigen begeerten voor zichzelf leraars zullen verzamelen, om zich het gehoor te laten strelen"* (2 Tim. 4:3, Telos)

Christenen zijn geneigd om de persoon te volgen die zegt wat ze graag willen horen. Zo ontstaan er verschillende partijen.

Volgens de Bijbel verdragen partijgangers de gezonde leer **niet !!**

Conclusie 3:

Wat "gezonde leer" is

Leer die God erkent als de Almachtige Schepper.
Die ons maakt, vormt en alles geeft. Aan Wie dus alle eer toekomt.
Niet per definitie: wat de traditie zegt.

Gezonde leer

4. Wat géén gezonde leer is

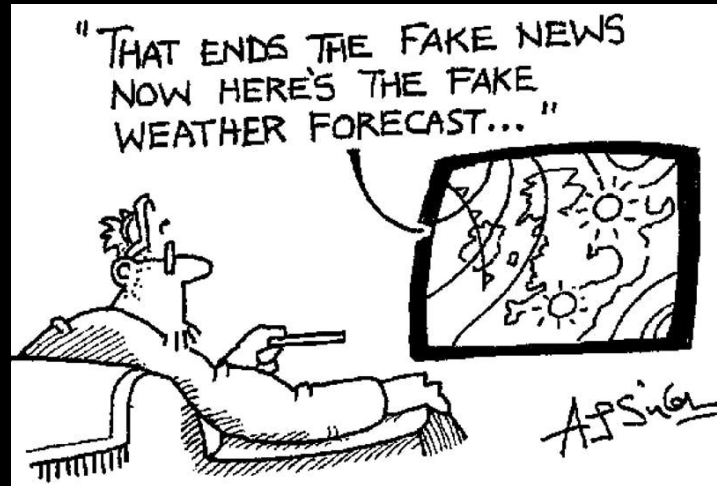
Verzet tegen God

*“Maar wij weten dat de wet goed is, als men die wettig gebruikt en als men dit weet: dat de wet niet bestemd is voor de rechtvaardige, maar voor wettelozen en voor **opstandigen**, goddelozen en zondaars, onheiligen en onreinen, voor hen die vader of moeder vermoorden, voor doodslagers, voor ontuchtplegers, voor mannen die met mannen slapen, voor mensenhandelaars, leugenaars, meinedigen en als er iets anders **tegen de gezonde leer is**” (1 Tim. 1:9-10, HSV)*

Opstand tegen God gaat in tegen de gezonde leer. De wens om eigen meester te zijn en te doen wat God verbiedt, heeft **ongezonde** gevolgen. Kijk maar om je heen...

De wet is bestemd voor mensen die zich niet aan God willen onderwerpen. “Niet bestemd voor de rechtvaardige” betekent: “niet bestemd voor de gelovige!” (Rom. 4:3)

Verzinsels

*“Ze zullen hun gehoor van de waarheid afkeren en zich keren tot verzinsels”
(2 Tim. 4:4, HSV)*

Verzinsels staan tegenover: “de waarheid” (2 Tim. 4:4).

Het zijn fabeltjes, of “bakerpraatjes” (1 Tim. 4:7).

Verhalen die worden verteld door **gelovigen**, maar die **niet** kloppen.

Verzinsels

Paulus noemt er enkele.
In eigentijds Nederlands:

“Wie een goed christen wil zijn, mag bepaalde dingen **niet eten**” (1 Tim. 4:3, Kol. 2:16)

“Wie Christus écht wil dienen, moet **afzien van een huwelijk**” (1 Tim. 4:3)

“Om geestelijk inzicht te krijgen, moet je jezelf **van alles ontzeggen**” (1 Tim. 4:8)

“Wie God gehoorzaamt, ontvangt **rijkdom, voorspoed, en gezondheid**” (1 Tim. 6:5)

“Wie wil groeien in het geloof, moet zich **aan Joodse gebruiken houden**”

(Tit. 1:13-15, Kol. 2:20-23)

“Een gelovige mag op zaterdag (of op zondag) **niet werken**” (Kol. 2:16, Gal. 4:8-11)

Wat is daarmee mis?

Volgens de fabels wordt men door iets te doen of te laten een beter christen, dus méér gered.

Wie dat geloven, willen “leraars van de wet” zijn (1 Tim. 1:7). Het Grieks zegt: “*wetsleraars*” – ze prediken *een* wet. Dat kan een regel uit het OT zijn, of een gebod van mensen (Tit. 1:14).

Maar... Gods “huisbouw” is “*in geloof*” (NIET: “in werken”, 1 Tim. 1:4). Wie door eigen inspanning dichterbij God denkt te komen, leeft in de waan dat hij zich aan zijn eigen haren uit het moeras kan trekken.

Conclusie 4:

Wat géén gezonde leer is

Wie denkt: “Er is geen God” of afgoden dient, is een dwaas (Psa. 13:1, 53:1) en verkondigt iets dat zéér ongezond is.

Maar prediking die de *mens* eer geeft (voor zijn toewijding en prestaties) is óók vreselijk ongezond!
Zo’n boodschap is afgoderij in een christelijk jasje.
Want God komt alle eer toe.

Gezonde leer

5. Hoe groeien gelovigen?

Gelovigen zijn...

“Een brief van Christus... geschreven niet met inkt, maar door de Geest van de levende God, niet op stenen tafelen, maar op tafelen van vlees, van de harten” (2 Kor. 3:3, HSV).

Op deze definitie liet de apostel volgen:

*“**Zo’n** vertrouwen nu hebben wij door Christus op God” (2 Kor. 3:4, HSV).*

Paulus verwachtte, dat God Zijn woord in het hart van de gelovigen zou schrijven. Hij verwachtte dit o.a. op grond van Jeremia 31, Ezechiël 11 en Ezechiël 36. Volgens de Bijbel zal de **HEERE** Zijn volk reinigen van afkerigheid en afgoderij.

Paulus zegt:

(in zijn gevangenisbrieven, tegen het Lichaam van Christus):

*“Het is **God** die in u werkt, zowel het **willen** als het **werken**, naar Zijn welbehagen”*
(Fil. 2:13, HSV)

*“Wij zijn **Zijn** maaksel, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen, die **God** van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen”* (Efe. 2:10, HSV)

*“**Hij** [onze grote God]... reinigt voor Zichzelf een eigen volk, ijverig in goede werken”*
(Tit. 2:14, Telos)

- We worden gehoorzaam **gemaakt!** (niet **wij** doen het, maar **God** doet het, in ons)
- God werkt in ons zowel het **verlangen** om goede dingen te doen, als het doen **zelf**.

Conclusie 5:

Hoe groeien gelovigen?

“De genade van God, heilbrengend voor alle mensen, is verschenen en onderwijst ons, dat wij met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig zouden leven” (Tit. 2:11-12, Telos)

Gods **genade** voedt ons op.

Door haar “verzaken” we de goddeloosheid en de wereldse begeerten.

(Verzaken betekent dat we zulke dingen steeds minder aantrekkelijk vinden).

We geloven wat God heeft gezegd (dat is “rechtvaardig”), en:

We eren Hem als de Schepper die ons alles geeft (dat is “godvruchtig”).

Conclusies die Paulus trekt

- Niet **wij** werken, maar “de genade van God die met ons is” (1 Kor. 15:10-11)
- We mogen “overvloedig zijn in het werk van de **Heer**” (1 Kor. 15:58) – **Hij** werkt!
- Voor ons is roem **uitgesloten** (Rom. 3:27)
- Geen vlees (d.w.z. geen **sterveling**) zal roemen voor God (1 Kor. 1:29)
- Laat daarom niemand roemen in **mensen** (1 Kor. 3:21)
- Wie roemt, laat hij roemen **in** [de] **Heer** (Jer. 9:24, 1 Kor. 1:31, 2 Kor. 10:17)
- Ons behoud is de **gave van God**; niet op grond van werken (Efe. 2:8-9)

Besluit

Gezonde leer geeft God eer:

Hij geeft aan allen alles (Hand. 17:25, 1 Tim. 6:17)

Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen (Rom. 11:36, 1 Kor. 8:6)

We gaan anders denken, willen, voelen en handelen door Zijn genade
(Fil. 2:13, Tit. 2:11-12)

In “fabels” worden gelovigen op een voetstuk geplaatst:

Ze “moeten” veel, en ze kunnen trots zijn wanneer ze iets doen

Ze redden (niet helemaal, maar toch wel een beetje!) zichzelf

Demonen beweren dat God fouten maakt (1 Tim. 4:1-5):

Hij heeft voedsel, drank, en huwelijkspartners geschapen...

maar zulke dingen zijn voor super-“heiligen” verboden

Take Home Message

KIJK OMHOOG !

*“Vestig je hoop op de levende God,
die een Behouder is van alle mensen,
in het bijzonder van de gelovigen”
(zie 1 Tim. 4:10)*

Hij kan en zal je volkomen behouden.

“Roem in Christus Jezus en vertrouw niet op het vlees” (Fil. 3:4)

Geef eer aan je Heer en vertrouw niet op je eigen keuzes, gehoorzaamheid of goede voornemens.